

Emlékérmek átadása

Elnök:

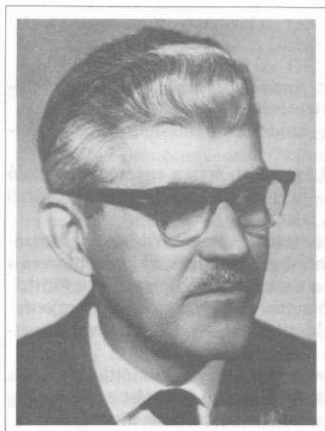
Tisztelt Küldöttközgyűlés! Évenkénti találkozásunk mindenkor legmagasztosabb pillanata, amikor kollégáink, barátaink kimagasló emberi és szakmai teljesítményének elismeréseként átadhatjuk a **BEDŐ ALBERT** és a **KAÁN KÁROLY** emlékérmeket.

Felkérem *dr. Bondor Antalt*, a Díjbizottság elnökét, ismertesse az OEE választmányának 1993. évi kiténtésekre vonatkozó határozatát.

Tisztelt Közgyűlés! Az Országos Erdészeti Egyesület Választmánya az egyesületben hosszú időn át végzett önzetlen és kiemelkedő munkájáért, valamint az ágazat fejlesztésében elért kimagasló szakmai teljesítményéért 1993-ban

BEDŐ ALBERT–emlékéremmel tünteti ki

DR. KOLLWENTZ ÖDÖN (1912) erdőmérnököt, nyugalmazott erdőművelési osztályvezetőt. A mecseki erdők felújítását és nevelését működése idején számottevően fejlesztette. Különösen sokat tett az elegyes lombdők természetes felújításáért.

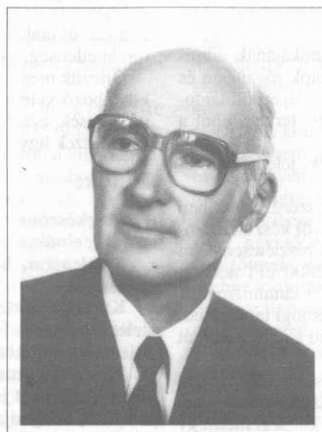

A magyar középfokú erdészeti szakoktatás megalapozása és továbbfejlesztése részben az ő nevéhez fűződik.

Nyugdíjasként hosszú időn át dolgozott az Erdészeti Tudományos Intézetben. Gyakorlati és tudományos tapasztalatait rendszeresen publikálta. Jelentős eredményeket mutatott fel az erdőművelés, a fatermésztan és a jóléti erdőgazdálkodás terén. Itt szerzett kandidátusi fokozatot.

Az Erdészettörténeti Szakosztály alapító, jelenleg is egyik legaktívabb tagja. Figyelemreméltóak a történeti múlt feltárásában elért eredményei.

SZÁNTÓ GÁBOR (1933) erdőmérnököt, igazgatót. Erdőgazdasági gyakorlat után 1968 óta a Kaposvári Erdőfelügyelőség igazgatója. A tartamos erdőgazdálkodás hatékony elősegítője, a természetvédelmi, település-építési, közjóléti feladatok kiemelkedő képviselője; aktív egyesület tag; egyesületi, szakmai, társadalmi rendezvények kiváló szervezője.

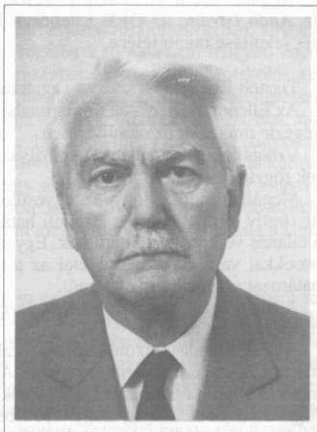

Fogékony az új feladatok végrehajtására, az átalakulás megkönnyítésére. Közreműködik ágazatirányítási, jogszabály előkészítési munkákban; szé-

les körű szakmai, társadalmi kapcsolatokot épített ki. Az erdész szakma elkötelezettje, kiválóan képzett, széles látókörű szakember.

SZILÁGYI JÓZSEF (1924) erdőmérnököt, nyugalmazott műszaki fejlesztési osztályvezetőt. 1948-ban lépett be az OEE tagjai közé. 1955. évi megalakulása óta tagja az Erdőfeltárási Szakosztálynak, ahol évtizedeken keresztül aktív szakmai és társadalmi tevékenységet fejtett ki.

A szakosztályi üléseken gyakorlati javaslatokat tett az erdőfeltárási időszerről kérdéseinek megoldására, amelyeket nemcsak a somogyi erdőgazdaság, hanem a társ erdőgazdaságok is fel tudták használni. Lelkes szervezője volt a somogyi kihelyezett szakosztályi üléseknek.

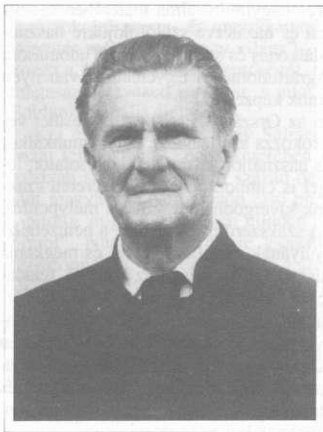

Az OEE kaposvári helyi csoportjának munkájában hasonló aktivitással folyamatosan részt vett.

Szakmai munkásságát 180 km hosszú burkolt úthálózat; a kőben szegény somogyi dombvidéken újszerű, gazdaságos talajstabilizációs eljárások bevezetése és elterjesztése; a korszerű faanyagmozgatási eljárások bevezetése fémjelzik.

KAÁN KÁROLY emlékéremmel tünteti ki

HIBBEY ALBERT (1917) erdőmérnököt, nyugalmazott főmérnököt. Mint az Országos Vízügyi Hivatal Erdészeti Szakágazatának vezetője, 20 éves vízügyi szolgálata során tevékenyen közreműködött 10 000 ha új erdő telepítésében, és 11 000 ha csatornamenti fásítás kivitelezésében.

Az „Erdők a közjóért” szakosztály alapító tagjaként tevékenyen részt vállalt különböző erdészeti szakmai bizottságok, különösen az erdészeti vízgazdálkodás munkájában. A fiatal erdészgenerációk nevelésének avatott képviselője.

VALENTIN KÁROLY (1946) erdőszéchnikust, erdészeti igazgatóhelyetteset. 1968-tól a Pest megyében lévő Hernád, Március 15. MgTsz-ben dolgozik különböző boszításokban.

Ezen időszak alatt mintegy 1600 ha új erdőt telepített, 456 ha erdőfelújítást végzett. Soproni egyetemünkkel együttműködve 1977-81 között szennyvíziszap elhelyezési kísérletet folytatott erdei fajokkal. Kísérlete sikeresnek bizonyult.

1970 óta az OEE tagja, 20 évig a Tsz csoport vezetőségi tagja, 1990-től a csoport tükára, az OEE Választmány tagja.

WÉBER JÓZSEF (1939) erdőszéchnikust, területvezető erdészt.

Erdészeti pályafutását a lipótfai erdőszéknél mint területvezető erdész kezdte 1958-ban. A zselici erdőkhöz való ragaszkodását bizonyítja, hogy a mai napig kitartott az első munkaadó erdőgazdaságánál. Eddigi erdési pályafutása alatt többféle beosztásban kiemelkedő szorgalommal, szakmaszeretettel, nagy hozzáértéssel mindig megállta helyét. Gyakorlati munkájával példamutató, szívesen vállalkozik a fiatal pályakezdekők betanítására. A zselici erdők érdekében végzett lelkiismeretes munkáját sok erdőrésztel szép faállománya, állományszerkezete bizonyítja.

Hozzászólások

KOLLWENTZ ÖDÖN

Engedjessék meg nekem, a vágásérettségi korhoz már közel álló erdésznek, hogy a kitüntetettek nevében köszönetünket fejezhessem ki.

Mi az erdészet szerény munkásai csak a szakmánk iránti kötelességünket teljesítettük, tapasztalatainkat, lettek legyen bár jók vagy rosszak, igyekeztünk azokat a szakmával megismertetni. Meggyőződésünk, hogy erdésznek lenni nem foglalkozás, hanem hivatás, hogy munkája a jövő nemzedék számára hoz létre értékes erdőket, még akkor is, ha ez számára bizonyos anyagi hátránnyal jár. Ma az erdészetet válságos idők élik át. Míg a harmadik köztársaság 1946-ban az erdészek régi álmát igyekezett megvalósítani az erdők állami tulajdonba vételével és színvonalas szakmai vezetéssel. Igaz, e folyamat az 1968-as új gazdasági mechanizmus bevezetésével az erdőkre káros irányba fordult, és ekkor kez-

dődött az erdészet szakmai agonizálása. Az erdőkből minél nagyobb nyereséget kiperéselni igyekvő szemlélet veszélyes az utókor számára is. Az állami erdők privatizálása, még ha részleges is – fájdalmasan érintik az erdészeket. De maga a módszer is elfogadhatatlan, mert nem veszi figyelembe a területen álló erdőállomány értékét. Ha késik az erdőtervény, és az erdőfelügyelet hatósági jogkörét nem erősíti meg a törvényhozás, tovább romlik a helyzet. A főhatóság-nak és az egyesületnek e területen még hatalmas munkát kell végezni, ha kell, harccal megvívni, amihez kitartást és erőt, egészséget kívánok. Üdv az erdésznek!

HIBBEY ALBERT

(Időzavar következtében idejében el nem hangzott köszönet.) Mélyen tisztelt 1993. évi Országos Erdészeti Egyesületi Vándorgyűlés, tisztelt Elnökség!

Minden biztató szó, elismerés, kitüntetés örömet kelt, fokozott munkára ösztönöz és önvizsgálatra késztet. Beval-

lom, az én örömmel most nem felhőtlen. Meggyőződéses ugyanis, hogy szakmánkból a teljes szolgálati idejét üzem, tömelteti munkakörben letöltő erdész vagy mérnök teljesítmény alapján egyéni kitüntetést nyugodt lelkiismerettel nehezen fogadhat el.

A nyugdíjas korában kapott kitüntetés további keserűséget szül, mert az életből kifelé haladva nem tudom már az önvizsgálódás során megállapított tévedéseimet, mulasztásomat, a jól elvégzett munkát szakmánk és magam javára hasznosítani. Ezért az én örömmel teljessé csak akkor lehet, ha most itt az Önök színe előtt mindnyájuk füle hallatára minden volt munkatársamnak, a brusztrúrai, felsőszintevéri, tarackközi, dombói, bustyaházai, szilvásváradai, bányabükki erdőhivatalok, a bustyaházai erdőgazgatóság, a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Erdőgazdasági Egyesülés hat erdőgazdasága, a Pilisi Erdőgazdaság, a Vízügyi Szolgálat tizenkét igazgatósága kétézer erdei munkásainak, a felsorolt hivatalok kerületvezetőinek, az erdészeti vizsgát tett nyolcszáz gát- és csatornaőrnek, minden beosztott és irányítómérnök társamnak a háború alatt, majd az azt követő nehéz években erdeink és szakmánk érdekében kifejtett fáradtság, kitartó és szakszerű munkálkodásukat megköszönöm; a kiérdemelt kitüntetésüket én mint egy pályadíjnyertes közösség kijelölt tagja vehetem át, nevükben és a magam nevében megköszönhetem.

Szívem szerint legalább a különlegesen kimagasló teljesítményűeként név szerint is felsorolnám, de így is jóval meghaladnák az ezret. Szinte hallom a ki nem mondott véleményüket: no most jól elvetette a súlyt az öreg! Ha jól utána gondolok, még keveset is mondtam. A 15–20–40 ezer ha-os erdőhivatalokban 50–60–70 ezer m³ kitermelésén egyszerre 200–400 fatermelő keresztfűrész, a csemeterkekben, a telepítésben, ápolásban, tisztításban 600–800 leány, legény és asszony tevékenykedett egyidőben. A közelítés, fuvarozás, talpfaragás, kérgezés, vasúti felterhelés, utajozás munkájában foglalkoztak még ezen felül voltak. Úgy érzem, a kitüntetést lelkiismeretesen elosztottam.

Nem tehettem ezt ugyanígy a jutalommal. Ezért cnck a borítéknak a tartalmát – volt munkatársaim hallgatóságos beleegyezésével – saját, szerény hozzájárulásommal kiegészítve olyan alapítványba fizetném be, amely a Felvidékről, Kárpátaljáról, Erdélyből, Délvidékről, Órvidékről (helyetlelül Burgenland) jelentkező magyar származású és értelmes erdész- és erdőmérnöki pályára jelentkező ifjakat segíti, hogy tanulmányaikat hazánkban végezhessék. Kötelességünk megteremteni a lehetőségét annak – ha egyelőre erősen korlátozott létszámban is –, hogy a kiválóított ösztöndíjasok anyanyelvükön, a *Kiss Ferenc, dr. Róth Gyula* szellemében oktató erdészeti szakközépiskolákban és Selmec-Sopron közel 200 éves nagyműltű alma materében sajátíthassák el szakmájukat és hazatérve szülőföldjükre hasznosíthatják az erdőgazdálkodás és saját javukra. (Tudomásom szerint a Gödöllői Agrártudományi Egyetemnek van ilyen alapítványa agrármérnök képzésre).

Befejezésül kérem az Országos Erdészeti Egyesület vezetőségét, folytassa, fokozza szereteágát, nehéz munkálkodását, tartsa fel és használjon ki minden kapcsolatot, lehetőséget, az ördöggel is cimboráljon, hogy szeretett szakmánk és társadalomunk kivergődhessék eről a mélypontról és ismét elfoglalhassa szakszerű munkájának, a nemzetgazdaságban betöltött súlyának megillető helyet és megkapja ezért a kiérdemelt tiszteletet. Ez nem lesz könnyű, feladataink rendkívül nehezek. Meg kell előzünk és akadályozunk erdeink pusztítását, pusztulását. Ki kell harcolni fennmaradásuk és az egybetartás törvényes feltételét. Sürgősen fel kell mérni a mezőgazdasági művelésből kivonásra kerülő területeket, elkészíteni azok részletes fásítási tervét és felterjesztini az illetékeseknek. Ebben nem várhatunk senkitől segítségét. Magunknak kell megoldani.

Mindaz csak akkor valósulhat meg, ha egyesületünk vezetősege mögött egységes, tettekre kész tagság áll.

Ehhez kívánok mindnyájuknak jó egészséget, hosszú életet, lankadatlan tenakaratát. Szorgos tevékenységükhöz jó szerencsét, és ennek eredményeképpen jó erdőt!

Elnök:

Szeretném a nagynyilvánosság előtt elsőként elismerésemet és nagyrabecsülésemet kifejezni az elnökség és az egész erdész-társadalom nevében.

Példaként áll előttünk életútjuk. Mindannyiunk számára bizonyásgul, hogy bármilyen körülmények között lehet eredményesen *alkotni* – szorgalommal, hittel és tudással – legyen a cél műszaki alkotás, természet-óvás, erdő- vagy szakember nevelés.

Ezt követően hangzott el valamennyi külföldi delegáció köszöntése, melyben egyöntetűen a további szoros kapcsolataira, a szakmai tapasztalatok cseréjére, és az emberiség jövőjét egyértelműen meghatározó erdővédelem fontosságára hívták fel a figyelmét.

Az 50 éves egyesületi tagságért díszoklevelet kaptak:

Bánó István
Hábel György
Dr. Madas László
Mayer György
Molnár István
Óri László
Dr. Szőnyi László
Zelnik István

Elnök:

Tisztelt Közgyűlés! Hölgyeim és Uraim!

A mai ünnepélyes napon további örömteli kötelességemnek tehetek eleget, amikor egy alkotó és sokszínű életút újabb nagyszerű eredményét jelenthetem be. Boldog, ám hosszadalmas vajadás után kiadásra került egy könyv, „Az erdő poézise”, mely remélem, sok erdőt és verset kedvelő ember kezébe eljut.

Sokan abban a szerencsében részesültek, hogy Sopronban erdőművelés előadásokon egyúttal az erdő poézisével is ismerkedhettek.

Közelebb kerülvén ezáltal az erdőhöz, természethez, emberi lélekhez. Hiszem, hogy nem lehet senki jó erdész, a természet és ezen keresztül a szépség ismerete és tisztelete nélkül. Biztos vagyok benne, hogy Major professor úr sugárzó emberformáló elhivatottsága e könyvön keresztül is érvényesül, immár szélesebb olvasóközönség számára az erdő és a mélyebb érzésű emberi élet javára.

Szívből gratulálunk és köszönjük, hogy az OEF képviseletében egy kicsit mi is részesei lehettünk e könyv megjelenítésének. Kérem Profeszor Urat, vegye át tőlem a jelképes első példányt.

DR. MAJER ANTAL

„Az erdő poézise” című antológia ürügyén

Az egyedülálló fának is kialakul már a maga sajátos környezete és különleges élővilága. A kedvező hatás csak fokozódik, ha a fák „erdőtársulássá”, „erdei ökoszisztémává” szerveződnek, melyet sokszorosan összetett, bonyolult életműködés, pusztá szemlélettel többnyire nem is érzékelhető, igen sokrétű anyag- és energiaáramlás köt egybe. „Millió teremés mérhetetlen nagy világa” – írja *Madách*. Csak fokozza a fás növényzet jelentőségét, hogy nyílt, szárazföldi, magasan szervezett rendszer, s mint ilyen, működése kihát Földünk globális életerére.

Két évszázada már, hogy Selmechánán elkezdődött a hazai felsőoktatás. Ennek keretében az erdő szépségéről is gyakran szó esett. A múlt század derekán az erdőművelést magyar nyelven előadó első professzora, *Illés Nándor* tanította, hogy „az erdőben minden a szépség szabályainak hódol”. Napjainkban egyre gyakrabban emlegetjük ezt ilyenformán: „Az erdő és a fa a szépségnek is örök forrása.” Az erdő és annak fája életünk egyik fenntartója, mely melegt és táplál, védi környezetünket, szépségével elbűvöl, hangulatával felüdít, sokoldalú élet-megnyilvánulásával gondolatokra készítet. Művészi mintát nyújt festőinknek, zenészeink dallamokba öntik hangjait, költőink versé formálják az erdőben született érzéseiket, gondolataikat. A magyar líra hatévszázados bő terméséből válogathatunk egy nagyobb csokorra valót ebbe a kötetbe.

Erdőnk és fának a poétikával való kapcsolatára az alany és tárgy közötti viszonya jellemző. Az első esetben maga az erdő, a fa az ábrázolás tárgya, vagyis *művészi leírásról* van szó, utánzásról, mímzésről, a természetnek, az erdőben fel-lelhető szövegnek a többé-kevésbé hű másolatáról.

A második esetben közvetett a kapcsolat: az erdő ábrázolása az emberi tudat *kifejezési eszköze*: jelkép (szimbólum) vagy elvonatkoztatás (absztrakció) formájában.

A költői nyelv mestereinek remekbe szabott verseiben az évszázadok során mindkét művészi módszer megjelenik és változik. A művészi alkotás ugyanis mindig szorosan kötődik ahhoz a társadalmi élethez, szellemiséghez, amelynek körében létrejött. Alaki és tartalmi tekintetben, stílusjegyeiben és mondanivalójában tükrözi azt a történelmi korszakot, azt a társadalmi hátteret, amelynek alapján született. Lémérhető ez kötetünk anyagán is: a régi, klasszikus kötöttségű irodalomból egy-egy verset válogattunk, a 19. század terméséből, a romantikusok közül már többet, a 20. századból, az impresszió világából még többet; különösen a szimbolikus és a legújabb absztrakció líra érdekelheti a ma gyermekét, ezért antológiánk zöme napjaink költészetéből merített. Az ábrázolás eszközei szemléltetőbbek a festészetben, a mellékelt 14 reprodukció ezt kívánja elősegíteni.

Sajnálatos, hogy erdész költőink műveit nem voltak hajlandók közölni, irodalmi társasági tagság hiányában.

Köszönöm az Országos Erdészeti Egyesületünk vezetőségének, hogy a mai súlyos problémákkal terhelt világunk ellenére vállalták a kiadással járó gondokat. Különösen a főtűkárunknak, *Barátossy Gábornak* és a legtöbbet segítő tűkárunknak, *Marjáné Giczy Katalinnak* tartozom hálával. Köszönöm két lektorom fáradságos munkáját: *Balogh József* tanár-költő és *Varga Domokos* írószövetségi tag, erdőmérnök-író hathatós segítségét. Ezere tehető lírai gyűjteményemet sokan bővítették, kik közül különösen *Dobai Péternek*, *Hajdú Istvánnak*, *Kertész Józsefnek*, *Müller Imrénnek*, *Németh Andrásnak*, *Pápai Gábornak*, *Péciné Bús Máriának*, *Szabados Jánosnak*, *Szodfrid Istvánnak*, *Vágái Imrénnek* és *Zsirai Gyulának* tartozom hálával.

Az erdészetben dolgozók forgassák a könyvet az OEE és az alma mater emlékeként és ajándékeként. Erősítse meg hitüket, hogy érdemes a jövő, a tartamos és szépe rdek védelméért és megteremtéséért fáradozniuk.

„A fák lehetnek mulandók, de az erdő örök!”

Ezután *Kertész József* szavalt a szABÓ LÓRINC versét:

Szerelmes erdő

Erdő, te boldog! Óh, milliárd vad mámor együtt, összezárt, eleven tornyok, részek, egymásba habzó emeletek:

a fák virágor-fellege egyszerre mindnek gyönyöre: de dús vagy, erdő, meztelen, egyetemes, nagy szerelem!

Mint bűvár a tengerbe, úgy merülök beléd. Sehol külön út, külön cél – Óh, hogy ölelik egymást gyilkos gyökereid,

hogy repes a lomb! Ezer driád önti szét kétj, s harc varázslatát: zöld húsukban zölden zizeg a vér és ami meghal, a többiben él,

tovább él, ujjong, akar, fenyeget – Erdő, vedd, vidd az életemet! Erdő, én sápadok, eltűnök vágyaid milliárd ajka között:

belédhalok: e habzsoló szerelem mindenségébe temetkezem – féreg vagyok, agyam csupa gyász: válts meg, te részeg Óriás!

Elnök:

Az OEE ez év nyarán kéthetes faragó tábor szervezett Veszprém megyében. A rendezvény sikeréhez

a környék erdőgazdaságai a faanyag biztosításával alapvetően hozzájárultak. A tábor szervezője *Pápai Gábor* főszerkesztő a tíz erdélyi mester üzenetét hozta a közgyűlésnek.

Tisztelt Elnök Úr, tisztelt Közgyűlés!

Kérem, ha a Veszprém–Tapolca útvonalon utaznak, ne mulasszák el megtekinteni a Vigántpetend határában felállított alkotásokat, melyeket tíz derék erdélyi mester faragott. Ezúton kérem, fogadják el köszönetüket is, melyet a táborban való részvételért küldtek. Hogy maradandó emlék is legyen, az egyesületnek e dombornívét készítették, melyet most nevükben átadok az elnök úrnak. A Máramaros vármegye címerével díszített faragás a csillagvölgyi könyvtárban lesz megtekinthető.

SAJTÓTÁJÉKOZTATÓ

A szünetben megtartott sajtótájékoztatón dr. Szabó János miniszter az Erdészeti Lapok kérdésére válaszolva közölte, ha a mezőgazdaságot érintő, egyelőre még hiányzó törvényeket rangsorolni kellene, az úgynevezett erdőbirtokossági törvényt feltétlenül fő helyre tenné, hiszen manapság „megnőtt az ázsíója az erdészetnek”.

Más kérdésre, nevezetesen, milyen garanciákat lát az eddigi egységes erdőgazdálkodás szétdarabolása esetén bekövetkező esetleges kiárusítás ellen, elmondta: a minisztérium álláspontja szerint módosítani kell azt a kormányrendeletet, amelyik a tizenkilenc erdőgazdaságot az ÁV Rt. kezelésébe utalja. Elképzeléseik szerint üdvözítőbb lenne, ha a gazdaságokat egységben a minisztérium fogná össze s egy később létrehozandó szervezetet gyakorolná a tulajdonosi jogokat. Egyébiránt óvott az erdőprivatizációtól való túlzott félelemről, mivel „a folyamatnak nem kell okvetlenül a teljes kiárusításhoz” vezetnie.

Újabb kérdésre – a piaczgazdasági gyakorlattól eltérően az ÁV Rt. ökológiai, társadalmi megfontolások miatt hajlandó-e lemondani akár a nyereségről is – Szabados János, az ÁV Rt. igazgatója kijelentette: megítélése szerint a vállalati

tanácsok időszakában volt „szétesett” az erdőgazdálkodás, c mostani elképzelések inkább megfelelnek a jogállami feltételeknek. Majd azt a sokak számára talán meglepő kijelentést tette, hogy az ÁV Rt. főleg a közszolgálati funkcióknak próbál eleget tenni az erdőgazdálkodás terén, és „nem törekszik a minél nagyobb profit” megszerzésére, s „egyéb prioritások is megjelennek” majd.

Ennek némiképp ellentmondott Szabó János meglehetősen egyértelmű rövid zárómondata: „a ciklus végéig nem lesz kincstári törvény”. Ez pedig – információink szerint – szinte egyet jelent az egymillió hektáros állami erdőterület csaknem teljes védtelenségével.

Az Erdőgazdaság és Faipar kérdésére, miszerint hogyan látja az egyesület feladatát és szerepét a közös munkavállalásban, a miniszter elmondta, hogy normális, jó kapcsolatot tud tartani az FM azokkal a szerveződésekkel is, akikkel azelőtt konfliktusban volt. Az erdészetet ázsíója megnőtt, reflektorfénybe került, bár sajnálta, hogy az Erdészeti Hivatal nem lehetett saját önálló költségvetésű.

✻

Szünet után az előadásokkal, és a hozzászólásokkal folytatódott a közgyűlés. Dr. Várhelyi András, a Miniszterelnöki Sajtóiroda főnöke olvasta fel dr. Antall József miniszterelnök üzenetét.

Tisztelet Erdész Vándorgyűlés!

Szűből köszöntöm az Erdész Vándorgyűlést, egy jeles szakma jeles képviselőit, és általuk az ágazatban dolgozó munkatársaikat.

Alig múlt fél esztendője, hogy az MTA erdészeti bizottságának felkérésére részt vettem és előadást tartottam az I. Országos Erdész Gyűlésen, megismerkedhettem hivatásuk képviselőivel, erdővállalataik vezetőivel és tisztikarával.

Akkor az ágazat, s benne a 19 magyar erdőgazdaság egy minőségi változás küszöbén állott. Örömmel szolgál, hogy azóta – a törvényi kötelemények megfelelően – megkezdődött az erdővállalatok átalakulása, a modern piaczgazdaság követelményeibe való igazítása. Bízom benne, hogy ez az átalakulás-átalakítás kellő körültekintéssel történik, és az Önök irányításával, közreműködésével zökkenőmentesen lezajlik.

Rendkívüli feladat egy pénzben szinte fel sem becsülhető értékkel, az erdővel gazdálkodni, benne naponta dolgozni, fennmaradásáért, jövőjéért munkálkodni. Az erdészek eleget tudnak tenni e feladatnak. Szaktudásuk és hitük, hagyománytisztelőik és az új iránti fogékonyságuk összhangja teremtetten meg azt a sajátos szakmai önértéket, amely nehéz évtizedekben is képes volt értékek megőrzésére, gondozására, fejlesztésére.

A Vándorgyűlésnek eredményes munkát, Önöknek hitet és értelmes célokat kívánok. Szeretném ha éreznék személyükben is a kormányzat bizalmát és fokozott figyelmét munkájuk iránt.

Budapest, 1993. augusztus 6.-án

köszönti Önöket:

Antall József

ELŐADÁSOK

DR. SZABÓ JÁNOS

Az erdőgazdálkodás új irányvonalai és hazai vonatkozásai

Kedves jelenlévők, tisztelt Közgyűlés! 1990 decemberében a francia és a finn mezőgazdasági és erdészeti miniszterek kezdeményezésre került sor Strasbourghan az Európa Tanács székhelyén valamennyi európai állam erdészeti felelős minisztere részvételével az első *Európai Erdők Védelme* tárgyú konferenciára.

A konferencia alapcélkitűzése az volt, hogy összehozza valamennyi európai állam erdészeti felelős miniszterét abból a célból, hogy kinyilvánítsák országuk kormányzati elhatározását a közös cselekvésre az európai erdőőrökség, erdővagyon védelme, megőrzése érdekében. A konferencia folytatása volt az az megelőző, nemzetközi téren tett e tárgyú nyilatkozatoknak, egyezményeknek és javaslatoknak.

Szakértői megbeszélések készítették elő két alkalommal Genfben magát a miniszteri szintű konferenciát. A két előkészítő ülészakon több magyar javaslatot figyelembe vettek a dokumentumok kialakítása során, ami részben előzetes írásos, részben helyszíni tevékenységünk eredménye volt. A szakembereken kívül a társadalom széles rétegei is fokozódó érdeklődéssel és aggodalommal tekintenek az erdőre, mert valójában az erdő-őrökség megőrzésének fennmaradásának kérdése vált korunk egyik jelentős, globális problémájává. Éppen ezért megfontolt a felelősségünk is a gondjainkra bízott erdővagyonra illetően.

Elérkezett az ideje annak, hogy az európai erdők sorsát kormányzati szinten tartásuk közben államunként is és össz-európai vonatkozásban is. Az erdővédelem fogalma számunkra mára azonosává vált az erdei ökoszisztémák értékei megővásával, az európai erdőőrökség, erdővagyon megőrzésével.

A konferencián tudatában voltak annak, hogy a levegőszennyezettség, a légkör általános felmelegedése, a nagymértékű klimatikus hatások, vagy ipari balesetek, az erdőtüzek, az erózió, továbbá a rovarok, vagy a kórokozó gombák, valamint egyes térségekben a vadállomány okozta károk, a túlhásználat, vagy éppen a túlzott tartalékolás; végül ezen jelenségeknek kölcsönhatásai veszélyeztetik Európa erdeit. Egyetértettek abban, hogy

az európai erdők védelme, biológiai minőségének és változatosságának megőrzése az államhatárokat meghaladó méretű feladat, mely tevékenységbe valamennyi érintett társadalomnak be kell kapcsolódnia. A konferencia határozat született, melyből Magyarország ötöt írt alá. A hat különböző szakmai jellegű határozat a következő:

1. sz. határozat: Az erdei ökoszisztémák megfigyelését célzó állandó próbateretek európai hálózata.

A közös projekt alapján a rendszeres elemi megfigyelések hálózata számbavetési és ökológiai termőhelyi viszonyoknak és a fa életképességének néhány egyszerű paraméterére vonatkozó mérést és a becsléseket.

2. sz. határozat: Az erdei genkészetek megőrzése.

Az erdőállományokat alkotó fajok fenntartásán túlmenően alapvető cél a fajok genetikai sokféleségének megőrzése, mivel ez az emberiség örökségének is fontos részét képezi. Figyelemmel kell lenni továbbá a genetikai sokféleség módosulásával, vagy elszegényedésével járó komoly kockázatokra. Az aláíró államok és nemzetközi intézmények clisermelve azt a körülményt, hogy a genetikailag nemesített szaporítóanyag felhasználásának nagy jelentősége van elsősorban az erdőtelepítésben, de az erdőfelújításban is (különösen ott, ahol ezek elsődleges rendeltetése a fatermelés), kötelezik magukat arra, hogy saját országukban minden arra alkalmas módszert és eszközt felhasználva az erdei genkészetek megőrzését biztosító politikát foganadják.

3. sz. határozat: Erdei üzenetek decentralizált európai adatbankjának létrehozása.

Ez a határozat volt az egyetlen indítvány, amelyben Magyarország nem éredekelt (ez a témakör a mediterrán térség fő problémája), s így azt delegációnk nem írta alá.

4. sz. határozat: A hegyvidéki erdők kezelési módjának adaptálása új környezeti viszonyokhoz.

A hegyvidéki környezet ökológiai gazdagsága (ritka állatok, növények és ökoszisztémák) jelentős mértékben függ a nagy területekre kiterjedő, nagyon különböző erdők jelenlététől, amelyek

összességét természeti környezetként határozzák meg és értékelik, mint a táj minőségéhez hozzájáruló elemet, rekreációra alkalmas területet, valamint a természeti veszélyekkel szembeni ütköző területeket. A hegyvidéki ökoszisztémák törékenysége indokolja, hogy különös gondot kell elegendő állapotokat illetően rájuk fordítani.

A fentiekben felsoroltak miatt is korlátozni kell a vadállomány és a háziállatok okozta káros igénybevételt a meglévő erdőállományok védelme és felújításuk biztosítása érdekében. A hivatalos hatóságoknak magukra kell vállalniuk a hegyvidéki erdők pótolhatatlan ökológiai öröksége védelmét. Az erdészeti beavatkozásokat jobban kell adapatálni a helyi adottságokhoz, s bővíteni kell a hegyvidéki erdőkkel kapcsolatos ismereteinket.

5. sz. határozat: Fás növények fiziológiai kutatására szolgáló „EUROSILVA” hálózat bővítése.

Az EUROSILVA hálózat célja a kutatóintézetek és kutatók közötti együttműködés fejlesztése.

6. sz. határozat: Európai hálózat az erdei ökoszisztémák kutatására.

Az elmúlt két évtized alatt bekövetkezett változások világosan érzékeltek, hogy szükség van az erdőkre vonatkozó átfogó, tudományos alapon kialakításra kerülő védelmi stratégia meghatározására. S strasbourg konferencián megállapodás született, hogy a második „Európai erdők védelme” tárgyú konferenciát 1993. június 16–18-a között rendezik Helsinkiben.

A strasbourg konferencián elfogadott határozatok megvalósításával kapcsolatban megkezdett munkákról nemzeti és nemzetközi szinten beszámoló és értékelés készült a helsinki konferenciára. Ezek alapján a megkezdett munkát a helsinki konferencia után is folytatód-nak.

A Helsinki Konferencia

A Helsinki Konferenciát – a strasbourg előzetes megállapodásoknak megfelelően – a finn, valamint a portugál mezőgazdasági és erdészeti miniszterek vezetésével készítették elő, francia és lengyel közreműködéssel. Itt négy új határozat aláírására került sor, melyeket a helsinki miniszteri konferenciát megelőzően két szakértői szintű genfi tanácskozáson készítettek elő az európai államok képviselői. A szakmai jellegű határozatok mellett megfogalmazásra került egy „Általános nyilatkozat” is, amely a tárgyalás kapcsolatos főbb elveket tartalmazza. A helsinki konferencia motója: „Becsülletes erdészek – fenntartható fejlődés” volt.

A konferencián 38 európai állam delegációja vett részt (ebből 30 miniszteri, államtitkári szinten). Megfigyelőként

szintén magas szintű küldöttséggel képviselte magát az Amerikai Egyesült Államok, Kanada és Japán is (ezzel mintegy az északi félteke boreális és mérsékelt övi régiója jelenléti teljesség téve). Résztvevő az ügyben érintett hat hivatalos nemzetközi szervezet és négy nem-kormányzati nemzetközi „zöld” szervezet.

A megnyitón megjelent dr. Mauno Koivisto finn államfő.

Az „Általános nyilatkozat” szerint az aláíró országok és az Európai Közösség figyelembe veszik, hogy az európai államok felelősek a világ erdői negyedének igazgatásáért. Továbbá, hogy a fatermelés jelenlegi funkciója a jövőben is az marad, s azt is, hogy az európai erdőkkel szemben támasztott fa és nem fa jellegű termékek, illetve szolgáltatások iránti növekvő igényeknek oly módon kellene találkozniuk, hogy összhangban legyenek a tartamos (fenntartható) gazdálkodással és a biológiai sokféleség (biodiverzitás) megőrzésével.

Az „Általános nyilatkozat” felidézi, hogy az aláíró országok és az Európai Közösség részt vettek az 1992 júniusában Rio de Janeiróban tartott ENSZ Környezet és Fejlesztés Konferencián és ott aláírták a biológiai diverzitásról szóló egyezményt és a klímaváltozásról szóló keretegyezményt.

Minden egyes konferencia napirendjében szerepel a határozatok végrehajtásának áttekintése, valamint azok a javaslatok, amelyeket a miniszterek közül egy vagy több nyújt be, és amelyek a résztvevő országok közül többnek is érdeklődésére számító közös tevékenységre vonatkoznak.

(Megjegyzem végül, hogy Helsinkiben olyan megállapodás született, melynek értelmében a következő lisszaboni konferenciára öt éven belül, legkésőbb 1998-ban kerül sor Ausztria közreműködésével.)

A négy új határozat

1. Az európai erdő tartamos (fenntartható) gazdálkodásának irányelvei.

Az aláíró országok és az Európai Közösség egyetértenek azzal, hogy a határozatban a „tartamos gazdálkodás” az erdők és erdőf területek olyan módon történő és olyan mérvű gondozását és használatát jelenti, hogy azok fenntartják biodiverzitásukat, produktivitásukat, felújítási képességüket, vitalitásukat és potenciájukat annak érdekében, hogy betölthessék jelenleg és a jövőben jelentős ökológiai, gazdasági és szociális funkcióikat helyi, nemzeti és globális szinten. Az erdészeti politikának – amelynek a nemzeti hagyományok és alkotmányosság keretein belül alkalmazott helyi

törvényekhez kell igazodnia – el kell ismernie az erdőgazdálkodás hosszú távú sajátosságait azáltal, hogy megfelelő szintű folytonosságot szükséges biztosítani a törvényességi, intézményi és műveleti kérdésekben. Az erdőgazdálkodást stabil és hosszú távú földhasznosítási politikára és szabályozásra kell alapozni.

2. Az európai erdők biológiai sokfélesége (biodiverzitás) megőrzésének és fenntartásának általános irányelvei.

Az aláíró országok és az Európai Közösség vállalják, hogy támogatják a biodiverzitás megőrzését és megfelelő módon történő növelését, mint a tartamos erdőgazdálkodás lényeges műveleti elemét és ennek megfelelően kell ezeket figyelembe venni – az erdőkkel szemben támasztott más célokkal együtt – az erdészeti politikában és a törvényalkotásban.

3. Erdészeti együttműködés a gazdasági átmenetben lévő országokkal.

Az aláíró országok és az Európai Közösség kötelezik magukat, hogy előmozdíják és támogatják a kölcsönös előnyökkel járó kooperációt annak érdekében, hogy jelentős szakértelmet biztosítsanak, hogy felkérjék az alkalmas szervezeteket és intézményeket erre az együttműködésre.

4. Az európai erdők kezelési stratégiái a klímaváltozáshoz történő hosszú távú alkalmazkodás érdekében.

Az aláíró országok és az Európai Közösség kötelezik magukat, hogy támogatják a megfelelő intézkedéseket, miként azok a klímaváltozási egyezmény keretszerződésében szerepelnek a klímaváltozás mérséklésére és az üvegházgázok emissziójának csökkentése érdekében. Támogatják továbbá a nemzeti és nemzetközi kutatásokat és az ez irányú kooperációt a következő témákban:

- a lehetséges klímaváltozás hatása az erdei ökoszisztémákra és az erdőgazdálkodásra;
- az erdei ökoszisztémák és az erdőgazdaság lehetséges adaptációja a klímaváltozáshoz;
- a klímaváltozás kedvezőtlen, erdei ökoszisztémákra és erdőgazdálkodásra gyakorolt hatásainak mérséklése Európában.

Felsőfokú szinten a Magyar Köztársaság kormánya nevében köszöntöttem az Európai Erdők Védelmé II. miniszteri konferenciájának valamennyi résztvevőjét. Elmondtam, hogy Magyarországot erdészeti hagyományai is – melynek említésre méltó teljesítménye az ország erdősziltségszínének 12%-ról 18%-ra növelése – kötelezik a konferencia nemes alapfogalatainak támogatására. A középkelet-európai gazdasági átmenet nehézségei természetesen az erdészeten, erdőgazdálkodásban is jelentkeznek. E problémák leküzdése során szakembereinkről mérhetők a közép-európai térség,

s benne Magyarország mintegy kétszáz éves erdészeti tradícióiból, amelyek magukban foglalják a tartamos (fenntartható) erdőgazdálkodás ismereteit, tapasztalatait. Az erdők védelmével, megőrzésével kapcsolatos tevékenységben, a felmerülő problémák megoldásában a meghatározó, irányító szerepet az erdészeti szakembereknek kell vállalniuk. Ennek szellemében indult el hazánkban a Magyarország által aláírt strasbourgi határozatok megvalósításának folyamata, kezdődött meg a magyar erdészeti kutatás modernizálása, átstrukturálása. Említést érdemel itt, hogy sikeresen tudtuk megrendezni az év májusában a „Nagy távolra ható légszennyezésre vonatkozó 1979. évi Genfi Egyezmény” égiszé alatt létrehozott, a légszennyezés erdőkre gyakorolt hatásának megfigyelésével foglalkozó Nemzetközi Együttműködési Program Irányító Testülete 9. ülését.

Elmondtam továbbá, hogy Strasbourg és Helsinki határozataiban rögzített elvek megvalósítására törekvünk a gazdasági-társadalmi átmenet során. Ennek jegyében marad állami tulajdonban az ország természetese, természetközeli – a biológiai sokféleség (biodiverzitás) megőrzésének lehetőségét még biztosító – erdeinek döntő többsége, ami az összes erdőterület mintegy 50-60%-a. Megkezdődött az erdőrezervátum-hálózat kialakítása is annak érdekében, hogy a szukceszió-kutatást megalapozza, valamint, hogy a klímaváltozás hatásai értékelhetőek legyenek. Folytatódik hazánk erdő telepítési programja is. Mindezek alapján bejelentem, hogy Magyarország kész a négy helsinki határozat aláírására.

Befejezésül szóltam arról, hogy véleményünk szerint tovább kell erősíteni a kutatók, az erdőgazdálkodás irányítói és az erdészeti politikáért felelősök közötti információáramlást az egyes államok közötti viszonylatban is, hogy a legújabb ismeretek, eredmények integrálhatóak és hasznosíthatóak legyenek az egyes államok erdészeti politikájának kialakítása során. A kutatási feladatok megvalósítása az egyes országok esetében a rendelkezésre álló kutatási kapacitások, illetőleg pénzeszközök függvényében kisebb-nagyobb részterületeken lehetséges. Éppen ezért (különösen a szerényebb lehetőségekkel rendelkező országok számára) a kutatási erőfeszítések koordinálása jelentős előnyökkel járhat.

A magyar földművelésügyi kormányzat ezért örömmel ragadja meg az alkalmat az együttműködési feltételek további javítására.

Kedves Hallgatóság, tisztelt Közgyűlés!

Előadásomban igyekeztem röviden összefoglalni az európai erdőgazdálkodásban az utóbbi években jelentkező új célkitűzéseket és azok hazai kihatásait.

Köszönöm figyelmüket.